

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus 11.6.2026

Lakialoite laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta HE81/2026 vp

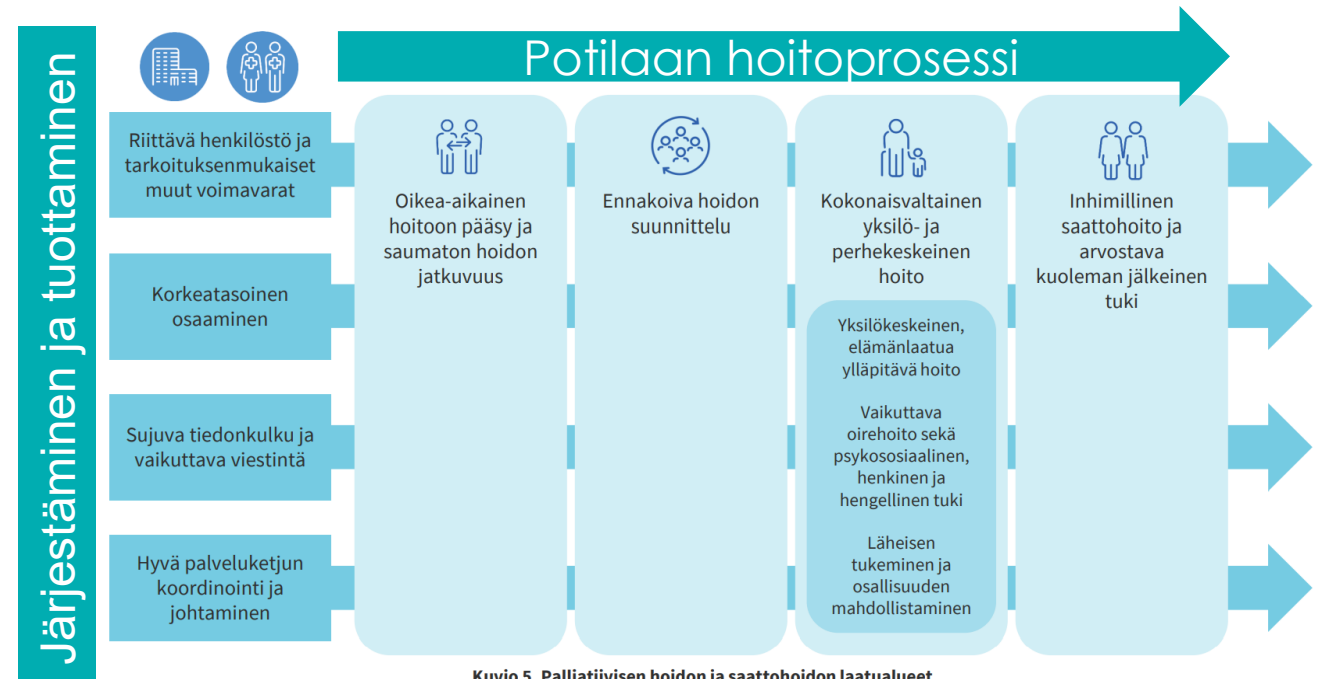
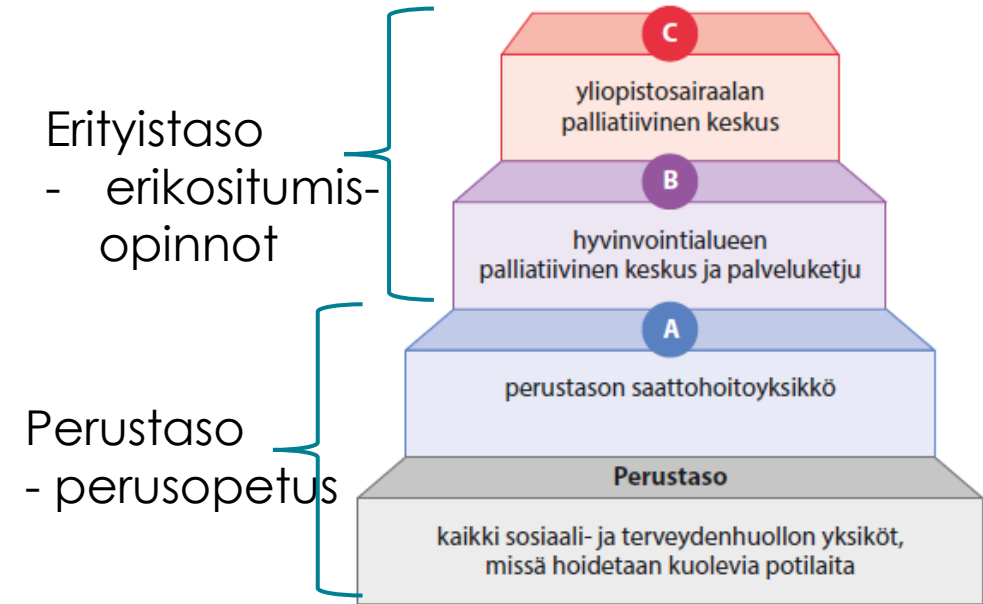
Professori Tiina Saarto
HUS, Helsingin yliopisto

PALLIATIVISEN HOIDON TARVE SUOMESSA

- Suomessa kuolee n. 60 000 ihmistä/vuosi
- Palliatiivista hoitoa tarvitsee n. 30 000 elämän loppuvaiheessa ja n. 30 000 jo sairauden aiemmassa vaiheessa
- n. 40% sairastaa syöpää ja n. 60 % muita sairauksia
- Tarve lisääntyy Suomessa ja Euroopassa
 - Kuoleminen "pitkäaikaissairauksiin" ja ikärakenne
- Laadukas varhainen palliatiivinen hoito
 - Parantaa elämänlaatua, vähentää oireita ja lisää hoitotyytyväisyyttä
 - Vähentää päivystyskäyntejä, ESH:n sairaalahoidoja ja kustannuksia

SUOSITUKSET

- STM suositukset palliatiivisen hoidon järjestämisestä 2019
- THL laatusuositukset 2022

Kuvio 5. Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon laatualueet

SÄÄDÖKSET SUOMESSA

Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017, 8/2021) 1.1.2018

- Viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin on huolehdittava vaativan palliatiivisen ja saattohoidon tehtävistä ja palliatiivisen ja saattohoidon suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti
- Lasten ja nuorten saattohoidon ja palliatiivisen hoidon toteutus-suunnitelman laatiminen kuuluu yliopistosairaaloille keskitettyihin tehtäviin

Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019: Palliatiivinen hoito ja saattohoito

Elämän loppuvaiheen hoitoa, itsemääräämisoikeutta, saattohoitoa ja eutanasiaa koskevan lainsäädäntötarpeen asiantuntijatyöryhmä 2021

- Loppuraportissa esitetään muutoksia terveydenhuoltolakiin palliatiivisten palveluiden saatavuuden ja laadun turvaamiseksi

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä elokuuta 2017

582/2017

Valtioneuvoston asetus
erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä

Selvitys sääntelytarpeista ja työryhmän
näkemyksiä lainsäädännön muuttamisesta

Elämän loppuvaiheen hoitoa, itsemääräämisoikeutta, saattohoitoa ja eutanasiaa koskevan
lainsäädäntötarpeen asiantuntijatyöryhmän
loppuraportti

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RAPORTTEJA JA MUUTOKSIA 2021:21

KEHITYS SUOMESSA

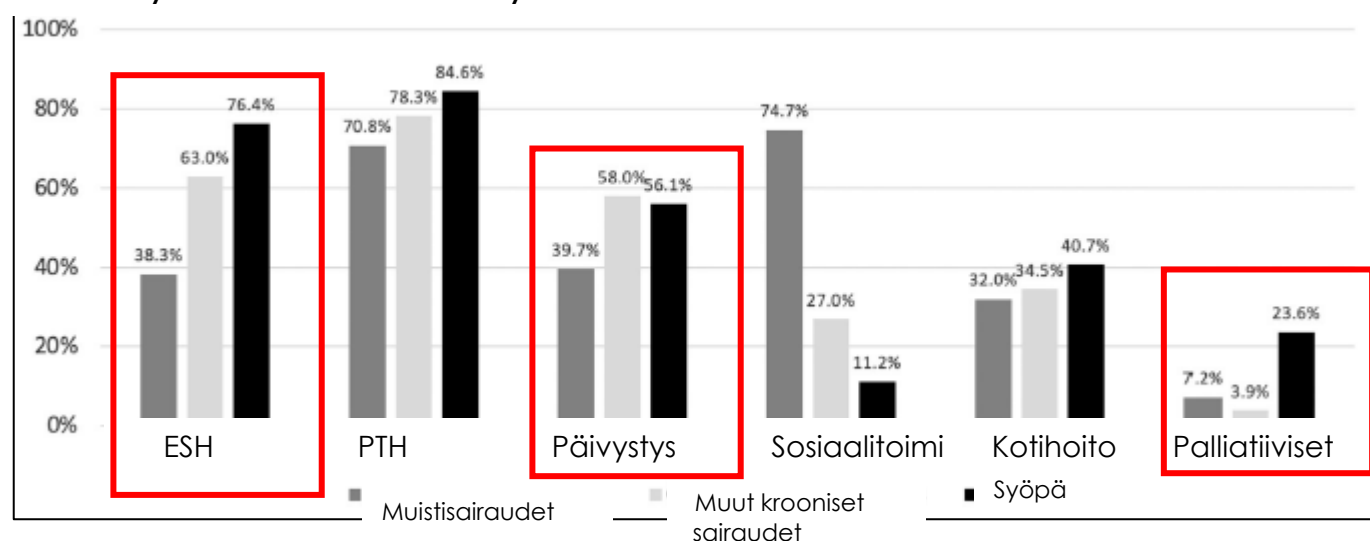
- Palliativisen hoidon palveluiden määrä on kasvanut viimeisen 10 vuoden aikana (FINPALL-hanke)
 - Palliativiset keskukset lähes kaikilla HVA:lla, mutta
 - laatukriteerit eivät täyty
 - palveluiden saatavuudessa puutteita eritoten haja-asutusalueilla
 - osaamisessa puutteita
- Eurooppalaisessa vertailussa vuodelta 2025
 - palveluiden määrä keskitasoa parempaa (Suomi 1.5/100 000 as., Euroopan keskiarvo 1.0/100 000 as.)
 - Suomi noussut sijalta 26 sijalle 10
 - Palliativisen hoidon tasovertilussa Suomi on sijalla 22
 - terveystalitiikka, koulutus ja lasten ja nuorten palliativinen hoito huonolla tasolla
- Korkean elintason maissa 50% palliativista hoitoa tarvitsevista saa erityistason hoitoa

SELVITYS 2019 ELÄMÄN LOPPUVAIHEEN PALVELUIDEN KÄYTÖSTÄ SUOMESSA

- Suurin osa (61%, syöpäpotilaista 82%) suomalaisista kuolee sairaaloissa
- Viimeisen elinkuukauden aikana terveydenhuollon resurssien, etenkin päivystyspalveluiden ja sairaalaosastojen, käyttö lisääntyy merkittävästi
- 16 % potilaista saa palliatiiviseen hoitoon erikoistunutta hoitoa
- Varhain aloitettu palliatiivinen hoito vähentää akuuttisairaanhoidon käyttöä ja lisäsi palliatiivisten palveluiden käyttöä etenkin kotisairaalahoitoa

Terveydenhuollon käyttö viimeisen elinkuukauden aikana

JOHTOPÄÄTÖKSET

- **Suosituksen tueksi**
 - Lakialoite on sellaisenaan kannatettava
 - Lakialoitteella turvataan tarvelähtöinen pääsyn palliativiseen hoitoon ja saattohoitoon sekä PTH:ssa että ESH:ssa
 - Palveluiden rakenne ja laatu määritellään yhtenäisissä kiireettömän hoidon perusteissa ja on hyvä tulla esiin myös perustelutekstissä
 - Portaittaisen mallin mukaan: perustason ja erityistason palvelut
- **Lainsäädännön toimeenpanon turvaamiseksi tarvitaan**
 - **palliativisen lääketieteen erikoisala** osaamisen turvaamiseksi
 - **kansallinen palliativisen hoidon strategia** lain hengen mukaisten palveluiden toteutumisen ja kehittämisen tueksi
 - **kansallinen palliativinen laaturekisteri** hoitoon pääsyn ja hoidon laadun valvonnan tueksi